

Vezati, pripisana itd. tiskaju i računaju se na temelju sličnog člena III po dogovoru.

Novci za predbrojbu, oglašavanje se napunice ili položaj u pošti, študionice u Beču na administraciju lista u Puli.

Kad naručbe valja točno označiti imo, presime i najbilita pošta predbrojnika.

Ko list na vrijeme ne primi, neka to javi odpravnictvu u glavnomu pismu, za koji se na slaba postarica, ako se izvana napiše „Reklamacija“.

Glasnog računa br. 547549.

Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu malo stvari, a nesloga sve pokvari.“ Narodna poslovica.

Izlati svakog četvrtka o podne.

Netiskani dopisi se na vraćaju s opodpisani na tiskaju, a neprimljeni ne primaju. Predplata se postaricima stoji 10 K u obće, 5 K za seljake } na godina ili K 5—, odo. K 250 na pol godine. Izvan carovine više postarica Plaća i utužuje se u Pull.

Pojedini broj stoji to b., zastali 20 h., koli u Pulli, toli izvan isto.

Uredništvo i uprava nalazi se u „Tiskari Laginja i dr. prije J. Krmpotić i dr.“ (Via Giulia br. 1). kamo neka se naslovljuje sva pisma i predplato.

odgovornu urednik i izdavaatelj Jerko J. Mahulja. — U nakladi tiskare Laginja i dr. u Poli olica Giulia 1. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Tratu (Via Crociera br. 1. II. kat).

Narodni dobrotvor.

Priobćili smo u zadnjem broju na prvom mjestu smrtnicu narodnog dobrotvora, podmaršala Gjura Čanića, koji je odario našoj „Družbi“ znatnu svotu od 5.000 K.

Radosnu viest o tom plemenitom daru priobćili su hrvatski listovi — a medju njima prvi mi — prošloga mjeseca. Malo ih bijaše, koji su mogli znati ili slutiti, da je plemenit srce narodnog dobrotvora krije pod vojničkom odorom hrvatskoga generala i junaka Gjura Čanića.

Stalni smo, da ćemo zadovoljiti sve naše čitatelje ako priobćimo glavne crte iz života i djelovanja toga velikoga dobrotvora istarskih Hrvata, kojeg će slavno ime biti ubijeljeno u poviesti pučke prosvjete našega naroda u Istri na odličnom mjestu.

Gjuro Čanić rodio se dne 2. decembra g. 1840. u hrvatskom selu Kaniži nedaleko Gopsića. U vojstvu je uvršten od 1870. iz vojno tehničke akademije kao poručnik. Nadporučnikom je postao 1872. God. 1876. pridjeljen je generalnom stožeru. Kapetanom postao je 1. maja 1878. i pridjeljen je bio 33. diviziji u Komoranu. Prigodom okupacije Bosne bio je na bojnopolju i dobio ratnu kolajnu. 1879. pridjeljen je bio glavnom zapovjednictvu u Zagreb i dobio krst za zasluge. 1886. imenovan je majorom i ujedno šefom generalnog stožera 18. pješacke divizije. 1887. došao je u ces. i. kr. ratno ministarstvo na razpoganje zapovjedniku generalovo stožera. Podpučnikom postao je 1. maja 1889. Ujedno je imenovan šefom generalnog stožera 34. pješacke divizije. U martu god. 1890. došao je u četnu službu k ces. i. kr. pješ. pukovniji. Iste godine postao je šefom generalnog stožera 6. ces. i. kr. vojnoga zbora. 1893. postao je pukovnikom i zapovjednikom ces. i. kr. 40. pješ. pukovnije. 1894. postao je zapovjednikom 72. ces. i. kr. pješacke pukovnije. Dne 10. aprila 1897. premješten je u domobranstvo i imenovan zapovjednikom 83. domobranske brigade. Dne 1. novembra 1898. imenovan je

generalom, a 2. decembra 1898. imenovan je okružnim zapovjednikom VII. hrv. slav. domobranskog okruga. Podmaršalom imenovan je dne 1. decembra 1901., a 1. augusta 1903. stavljen je u zaslužno stanje mira.

Posle Jelačića malo je koji general bio tako popularan kao Čanić ne samo u zajedničkoj vojsci i kasnije u hrvatskom domobranstvu, nego i po svoj Hrvatskoj medju narodom i inteligencijom.

U vojničkim krugovima uživao je glas vrstnog zapovjednika i vojskovođe, što je najbolje posvjedočio za vrijeme velikih carskih vojnih vježba kod Dolnjeg Miholjca, kadno je sa svojim četama, koje je par godina kasnije kod slične zgode sam pristolonasljednik prozvao „djavolskom divizijom“, hametom potukao i u bieg natjerao skoro celi budimpeštanski vojni zbor. On je već tada, odgovarajući modernim zahtjevima vojske, polahko uvadjao mnoge i mnoge reforme goneći nesmiljeno iz domobranskih redova sve one koje kakve bezsmislene, ali za momčad tako mučne trčarije počamši od svjetlanja podplatnih čavlčića do pravilnih i izravnanih „rojnič pruga“. Kao zapovjednik bio je strog, ali pravedan, pa je osobitu brigu posvećivao momčadi, imenito valjanost obškribi i opremi vojnika u obće, a naročito za velikih jesenskih vježba.

General Čanić odlikovao se osobito i svojim hrvatskim rodoljubljem. Družba sv. Cirila i Metoda bila je osobita, njegova miljenica, pa hrvatska mensa academica, društvo sv. Jeronima, „Matica Hrvatska“ i tolika druga hrvatska prosvjetna i dobrotnorna društva uzivala su njegovu znatnu podporu, a nije nikada zaboravljao ni svoje uže domovine, kršne Like a osobito Gopsića. General Čanić je sa znanjem i bez znanja javnosti podupirao i pomagao hrvatskoj stvari, gdje je samo mogao. On je bio prvi, koji je izdao najstrože odredbe častnicima Magjarima, koji su bili premješteni k hrvatskim pukovnijama, da moraju za stanovito vrijeme naučiti ne samo propisane hrvatske zapovjedi, nego i hrvatski

jezik u obće, pa da moraju nositi propisane hrvatske napise na svojim čakama („Za kralja i domovinu!“) Pokojni je Čanić osobito nastojao oko toga, da se naš narod oplemeni i prosvjetli pučkom knjigom, pa se u velike trsio oko suzbijanja analifetizma u domobranstvu. Mnogi i mnogi domobranac sjećat će se još i danas, kako mu je general Čanić kupio ulaznicu za hrvatsko kazalište, koje mu je osobito bilo na srcu. Pisac ovih redaka živo se još sjeća ovog karakterističnog događaja: Jedne več ri došao je general Čanić poslie predstave u tadašnji zagrebački orfej, gdje su celi dugi stol zaposjeli domobranski častnici. General Čanić pošao je ravno k tome stolu. Odrzdravljavajući častnicima zapitao ih je, smiešeći se, kako se zabavljaju i odmah dodao: „U kazalištu je ipak ljepše!“ Sutra dan sjali se re dovedi po kazalištom parquetu od domobranskih zlatnih gajtana.

General Čanić odlikovao se i kao stručni vojnički pisac. Njegova brošura, koja je god. 1905. izašla pod naslovom: „Misi o izobnabi pješackva“, p. budila je obćenitu pažnju i u najvišim vojničkim krugovima. Pokojnik je za svoje zasluge bio odlikovan cielim nizom odlikovanja i to: vojnim krostom za zasluge, vojnom medaljom na crvenoj vrpici, ratnom kolajnom, častničkim službovnim znakom 3. razreda, jubilarnom spomen-kolajnom, jubilarnim krostom i viteškim krostom talijanskog Mauricijevo i Lazarovog reda. — Smrtni ostanci pokojnikovi bijahu dne 5. o. mj., poslie podne blagoslovljeni u kapelici bečke posadne bolnice i sahranjeni na bečkom centralnom groblju. Na naročitu želju pokojnikovu, bio je sahranjen u odori austrijskog generala, jer nije htjeo da bude bar kao mrtvac obučen u magjarskoj uniformi.

Slava narodnom dobrotvoru Gjuri Čaniću!

Sjetite se družbe Sv. Cirila i Metoda za Istru!

Obćina Kastav protiv nkinutju slavenske službe Božje.

Dekret „Acres de liturgico“ nije bio odmah službeno objavljen, ali se saznalo za njega. Razni su na razne načine zauzeli svoje stanovište naprama njemu. Od bor Kastavske obćine, pak njezino zastupstvo, stvorilo je u tom svojoj odluku; čim je saznalo za dekret.

O tom govori ovaj ovjerovljeni „Izvadak iz zapisnika redovite sjednice obćinskoga zastupstva obdržavane dne 23. februara 1907“. Taj glasi:

„Nova je odluka izašla od kongregacije za crkvene obrede u Rimu, glede crkvenog bogoslužja, po kojoj odluci moći će se samo u onih crkvah rabiti slavenski bogoslužni jezik, koje dokažu, dn se već 30 godina rećeni jezik glagoljicom rabi u istih. Ova se odluka tiće na žalost i naše obćine.

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

Popis stanovništva u gradu Puli — obustavljen! Samovoljno, nezakonito i strancarsko postupanje puljske kamore dozlogrdilo je konačno i političkoj oblasti, dugo im je dopuštala, da provadjaju po miloj volji taj popis, što su oni na sve strane po svoju provadjali zlorabeć povjerenje c. k. kot. poglavarstva. Uspjelo im je gospodu na političkom poglavarstvu osvjedočiti ili prevariti, da valja naime za sami grad Pulu, za ona III. izborna kotara u samom gradu (zem. izb. red) unestati dva načina popisivanja. Za unutarnja ili tobož talijanska dva izborna kotara popisivalo se popisnim arcima, dostavljenim kuće gospodarima ili stanarima, dočim su stali popisivati u III. izbornom kotaru, koji je po ogromnom broju stanovništva hrvatski, putem popisnih komesara. A kakvi su ti komesari? Najzagriženiji i najbezobzirniji naši narodni protivnici, koji bi bili najradje popisali sve Hrvate i druge Slavene onog kotara, za gole Talijane. Nu to im nese poći za rukom uzprkos visokoj zaštiti i zagovoru kamorskih velikana — jer su si sami pokvarili posao. Da su naimbar prividno nastojali zakonu zadovoljiti, da su svoja gruba i nezakonita djela kod popisa stanovništva bar itim markirali, teško, da bi se bila politička oblast odvažila na obustavu popisnog čina u gradu Puli. A ona se je zbijala na to odvažila videći, da se tolike zlorabeće, tolike nezakonitosti i tolike lopovštine ipak dalje trpiti nesmije i nemože. I obustavila je popis stanovništva za grad Pulu. Nije toga učinila, da zadovolji nama ili usljed naših molba i pritužaba — nego jedino radi toga, što se je napokon i sama uvjerila, da je apsolutno nemoguće ni govoriti o kakvom pravednom ili nepristranom popisu u gradu Puli.

Mi još neznamo kako će vlada sada taj popis provesti, ili dati, da se provede, ali naš je odlučan zahtjev, da se bar za grad

Obćinski odbor predlaže, da se nadležne oblasti upozori na posljedice, koje bi nastale medju pučanstvom ove obćine, kad bi se htjelo dirati bud s koje strane u slavenski bogoslužni jezik, koji se rabi od pamtlivika u svih crkvah obćine po knjigah odobrenih po crkvenih oblastih.

Gospodin predsjednik, obrazlažuć predlog obćinskog odbora, reče, da je greh ukrasti bud što i bud gdje, još veći je kad se što ukrade na oltaru u crkvi, a bio bi još veći kad bi se u crkvi na oltaru htjelo uzeti narodu svetinju, kao što je njegov jezik.

Obćinsko zastupstvo jednoglasno prihvaća predlog obćinskog odbora i obrazloženje gospodina predsjednika“.

(Sledi.)

Slavenski bogoslužni jezik u Istri.

(Nastavak.)

Kim pooštruje svoju odluku.

Od rieči do rieči navedena molba-pozurnica svjetovnih pravaka Istre bila je napisana i odasлана hrvatskim i latinskim jezikom, tako da su ju mogli razumjeti svakodjer u Rimu.

Odgovora na nju nebijaaše, bar ne izravna.

Kao neizravan odgovor, koli na rećenu molbu-pozurnicu, toli na sve druge molbe, pisane, i tiskane, i poslane, i osobno podnešene, i svećenika, i svjetovnjaka, sve sinova hrvatskoga naroda, kao i na ustmeni i nepobitni zagovor njihovih biskupa nadbiskupa, može se uzeti dekret „Acres de liturgico“ od 18. decembra 1906.

U njem se opetuje po prilici ono, što

je u pitanju slavenskoga bogoslužja rećeno u dekretu od godine 1898. Slavenskoga bogoslužja, veli se, nesmie biti nigd e tamo, gdje se nemože dokazati, da je obstojalo neprekidno 30 posljednjih godina, računajuć od 1898. natrag; — a to će reći po prilici od onda od kad se ga je zatiralo, bud nemarom odnosnih svećenika i biskupa, bud po viših nalozih stanovitih biskupa i svjetovnih austrijskih oblasti; a podnipošto krivnjom našega naroda, kojemu je povlastica slavenskoga bogoslužja dana, dapače proti njegovoj izričitoj volji. Gdje je dozvoljeno slavensko bogoslužje, veli se nadalje, to može svećenik samo glagoljški misiti tihu sv. misu. Svećeniku glagoljasku nije dozvoljeno misiti glagoljški u latinskoj crkvi; dočim je svećeniku latinašu dozvoljeno misiti latinski u glagoljaskoj crkvi.

Prvu slovensku narodnu trgovinu u Primorju, koja ima skladište svakovrstnih sivaćih strojeva, dvokolica, gramofona ploča i raznih potrebitina za švelje i krojače.

Posebice preporučam svjetske poznate sivaće strojeve marke „Pfaff“ i „Gritzer“, za koje imam jedino zastupstvo i skladište za Primorje.

Upozorujem na svoje Singer B sivaće strojeve, koji su vrlo otporni i jeftini; za svaki stroj jamčim 5 godina; nadalje imam razne dvokolice engleskih i domaćih tvornica, te ujedno preporučam sl. občinstvu svoju mehaničku radionicu, gdje primam svakovrstne popravke spadajuće u tu struku.

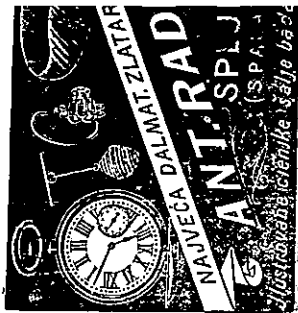
JOSIP DEKLEVA

Gorica, Via Muntepio br. 1.

Na zahtjev se šalje novi slovenski cijenik franko.

Kiste (Cassoni)

svake veličine prodaju se u Narodnoj Tiskari Laginja i dr. Pula ulica Giulia 1.

Poduku u glasoviru, pjevanju, teoriji harmoniji itd. daje vrstan kapelnik i skladatelj.

Poblize upute u tiskari Laginja i drug, Via Giulia br. 1.

Ustanovljena 1891.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

registrana zadruga na ograničeno jamčenje

Vlastita kuća (Narodni Dom)

Podružnica u Pazinu.

Daje hipotekarne i mjenbene zajmove i uz mjesečnu otplatu te prima uloške,

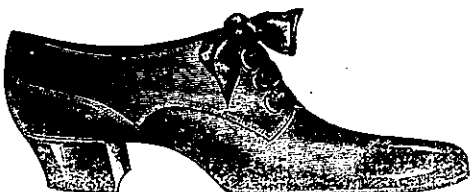
koje ukamaćuje uz

4 1/2 %

čisto bez ikakvog odbitka.

Ustanovljena 1891.

VLASTITI PROIZVODI!

Trgovina i radionica cipela

ROB. BONYHADI (prije P. Zaro)

PULA — Via Sergia 33 — PULA.

Preporuča za b. žene blag dane i novu godinu svoje bogato skladište cipela za gospodje, gospodu i djecu uz cijenu

od 2 krune

naprijed.

Poslužuje se hrvatski.

Vanjske naručbe obavljaju se točno uz pouzede.

Najbolji česki izvor!

Jeftino perje za postelje!

1 kg sivo, dobro očišćano 2 K; bijelo 2-4 K; prva vrst polusvijetlo 2-80 K; bijelo 4 K; bijelo, pahuljasto 5-10 K; 1 kg najfinije, kao snieg bijelo, očišćano 6-10 K, 8 K; 1 kg pahuljica, sivo 6 K, 7 K; bijelo, fino 10 K; najfinije prsne pahuljice 12 K.

Kod naručbe od 5 kruna franko.

Gotovi kreveti

iz gustog crvenog, plavog, bijelog ili žutog nankinga, i pokrivač. 180 cm dug, 116 cm širok, sa 2 jačastak. svaki 80 cm dug, 69 cm širok, napunjen s novim, sivim, vrlo trajnim pahuljastim perjem 16 K; polu pahuljice 20 K, pahuljice 24 K; pojedini pokrivači po 10, 12, 14 i 16 K; jastuci po 3, 3-50 i 4 K. — Razšilje se pouzedećem počam od 12 K franko. Roba se zamjenjuje ili uzimlje natrag franko; ako se ne dopade vrne se novac. — Cijenik b. d. i. franko.

S. BENISCH, Dešenice, 76 z, Šumava

Na Monte Paradiso proizvedena Admiralska ulica je više gradjevnih parcela na prodaju po 3 krune kvadrat metar. Poblize obavjesti daje vlasnik

ANDRIJA TURAK,
skladište liesa, Siana.

Kupujte odijela samo u trgovini

:: BOHINEC i drug ::

ulica delle Torri 2, — TRIST, — ulica S. Lazzaro 17
(Ugao iza crkve sv. Antona novoga)

Velika zaloha svakovrstnih odijela, ogrtača, kaputa i košulja za gospodu i dječake. Najnovije i najmodernije u haljeticima, mantijama i odijelima za dame i djevojčice.

Primaju se narudžbe za odijela po mjeri.

Ausiro-hrvatsko parobrodarsko društvo na dionice u Punt

Plovitbeni red				
vrijedi od 1. novembra 1910. do opoziva.				
Pruga: Rijeka-Punat.				
Svaki dan	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Svaki dan
6.45	odl.	PUNAT	dol.	4.50
6.—	dol.	Krk	odl.	4.35
6.10	odl.	dol.	4.25
7.—	dol.	Glavotok	odl.	3.40
7.05	odl.	dol.	3.35
7.35	dol.	Malinska	odl.	3.05
7.45	odl.	dol.	2.55
8.00	dol.	Omišalj	odl.	2.10
8.35	odl.	dol.	2.—
9.30	dol.	RIJEKA	odl.	12.55

Uvjetno pristajanje u Njivicama.

Pruga: Baška-Rijeka.				
Svaki Utorak Četvrt. Nedjelje	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	
prile podne 4.30	odl.	Baška	dol.	
5.30	dol.	Punat	odl.	
9.30	dol.	Rijeka	odl.	

Uvjetno pristajanje u Staroj Baški.

Erzna pruga: Rijeka-Opatija-R. i natrag.

Svaki Četvrt.	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	
prile podne 7.20	odl.	Rijeka	dol.	
7.55	dol.	Opatija	odl.	
8.—	odl.	dol.	
8.15	dol.	Lovran	odl.	
8.20	odl.	dol.	
12.—	dol.	Rab	odl.	

Pruga: Rijeka-Opatija-Rab-Nerezine.					
Utorak	Petak	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Subota
prile podne 6.20	prile podne 7.20	odl.	RIJEKA	dol.	5.—
6.55	7.15	dol.	Opatija	odl.	4.25
7.—	8.—	odl.	dol.	4.15
8.20	9.20	dol.	Beli	odl.	2.55
8.30	9.30	odl.	dol.	2.45
—	0.20	dol.	Merag	odl.	1.55
—	10.30	odl.	dol.	1.45
9.4	11.—	dol.	Krk	odl.	1.05
9.5	11.10	odl.	dol.	12.55
11.20	—	dol.	Baškanova	odl.	11.25
11.40	—	odl.	dol.	11.15
po podne 1.30	1.—	dol.	Rab	odl.	9.25
1.50	1.20	odl.	dol.	9.15
2.15	1.55	dol.	Lun	odl.	8.50
2.25	2.05	odl.	dol.	8.40
3.50	3.30	dol.	Veći Lošinj	odl.	7.15
4.—	3.40	odl.	dol.	7.5
4.10	3.50	dol.	Mali Lošinj*)	odl.	6.55
4.20	4.—	odl.	dol.	6.45
5.05	4.45	dol.	NEREZINE	odl.	6.—

*) Luka Sv. Martina.

Uvjetno pristajanje u Puntu i Loparu.

Ravnateljstvo si pridržaje pravo — prena oko nastina — promjene plovitbenog reda.

Sjetite se družbe sv. Cirila i Metoda!